

Organizations and institutions

Fra Jon Elster (2007) Explaining social
behaviour

Hva er forskjellen?

- Organisasjoner
 - Kollektive aktører
 - Sentralisert beslutningstaking
 - Eksempler; Norge, Den katolske kirke
 - Token of that type
- Institusjoner
 - Måter å gjøre ting på
 - Eksempler; Markedsøkonomien, nasjonalstaten
 - Type

Institusjoner

- Utvikles gradvis
 - Markedsøkonomien
 - Konstitusjonelt rettsvesen
 - Transisjonell rettferdighet – Eks: Grunnlov
- Kan bevisst implementeres i organisasjoner
- Menneskesyn; Smith - Hobbes
- Institusjoner erstatter tillit
- Judicial review

Problemer med overvåkning i organisasjoner

- Organisasjoner har medlemmer og ansatte
- Horisontal vs vertikal kommunikasjon
- Prinsipal-agent problem
- Informasjon
- Løsning; Handle på insentiver eller handlingsrommet til agentene
- Overvåkning
- Tillit

Organisasjoner bygger på mistillit

- Grunnlover
- De som har makt vil forsøke og beholde / utvide denne
- Eksempel på organisert mistillit for å unngå maktmisbruk av typen
 - 1. Unngå at regjeringen blander seg inn i rettssystemet
 - 2. Manipulering av valgsystemet
 - 3. Manipulering av informasjonsflyt
 - 4. Manipulering av pengepolitikk
 - 5. Innføring av fatale pengepolitikk fra banksjefer
 - 6. Manipulering av statistisk informasjon
 - 7. Sulte ut opposisjonen
 - 8. Innføre selv-tjenende lover
 - 9. Restriksjonene blir unngått
 - 10. Restriksjonene blir ignorert
 - 11. Manipulering av høyesterett
 - 12. Dogmatiske / Ideologiske høyesterettsdommere
- Rigiditet

Problemet med det nest beste

- Hva er det optimale?
- Dersom et punkt mangler, kan det like hende være flere skulle fjernes
- Utsiktede konsekvenser